

ՕՐԱԳԻՐ

10 փրՅ.

10 փրՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ

Դ. ՏԱՐԻ 1290 ՃԵՄԱԶԻՒԼ ԷՎԿԷԼ 2

ԻՐԱՅԱԹ 15 ՅՈՒՆԻՍ 1873

Ն.Տ. ՅՈՒՆԻՍ 27 ԹԻԻ 966

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ԿԱՄՊԵՐԹԱՅԻ ԱՏԵՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն տեղ թիւ 965)

Պ. Պէօլէ. — Ներքին գործոց պաշտօն-
եայ. — Պարոններ, ձեզ ներկայացեալ
գրութիւնը կը հաստատուի, կ'ստուգուի,
և դորա բոլոր պատասխանատուութիւնը
կ'ընդունիմ. (Չախակողմէն ու ձա-
խակողմէան կեդրոնէն աղմկոյող յուզ-
մունք և ուժգին բողբոջ ձայներ. — Ա-
ջակողմէն և աջկողմ. կեդրոնէն սաստիկ
հաւանութեան նշաններ.)

Պ. Վիլսոն. — Դատապարտութիւն
մ'է սա :

Պ. Պէօլէ. — Ես ո'չ գրել տուած ո'չ
ալ կարդացած եմ այդ շրջաբերականը.
պատուարժան Պ. Կամպեթթայի գիտէ
արդէն զայդ : (Ընդմիջում և աղմուկ.)

Նախագահ Պ. Պիֆէ. — Կը հրաւի-
րեմ ներանցից մէջ կեցող երեսփոխան-
քը, որ տեղերին երթալ նստելու բա-
րհաճին : Ասի խառնակութիւն կը պատ-
ճառէ : (Երկարատե յուզմունք.)

Պ. Պէօլէ. — (Դէպ 'ի ձախակողմը
դառնալով.) Պատուարժան Պ. Կամ-
պեթթայ, եթէ յիշեալ գրութեան բա-
կիցքն ու վերջն ալ միատեղ կարդա-
ցած ըլլալ, անշուշտ պիտի իմանայիք...

Մէկ քանիններ. — Ժողովոյ ուղղե-
ցէք խօսքերնիդ. . .

Պ. Նախագահ. — Դարձեալ լռու-
թիւն պահելու կը հրաւիրեմ զժողովը :

Պ. Պէօլէ. — Նորէն կը կրկնեմ. . .

Պ. Եր. Բրէսսանէ. — Բայց ամօթալի
բան մ'է այդ : (Չախկողմ. ծափահարու-
թիւնք. — Աջկողմ. բացագոյնութիւնք
և շշուշ.)

Պ. Պէօլէ. — Պարոններ, երբ ձեր
պաշտօնակիցներէն մին կ'ամբաստան-
ուի, արդարութիւնը կը պահանջէ որ
լէք զինքը :

Կ'ըսէի թէ, պատուարժան Պ. Կամ-
պեթթայ եթէ ամբողջ ներկայացնէր
զայդ ձեզ ակիցքն ու ստորագրութիւնն
ալ միատեղ կարդալով, իսկոյն պիտի
տեսնէիք թէ ես չեմ զայդ ստորագրու-
ղը, և թէ ես ատոր խմբագրութենէն
տեղեկութիւն չ'ունիմ. (Չախկողմ. բացա-
գոյնութիւնք և զանազան ընդմիջում-
ներ.)

Պ. Նախագահ. — Այդ ընդմիջում

ները, վիճարանութեան ազատութեան
դէմ, բռնաբարութիւն մ'է :

Հարցումն ուղղող երեսփոխանք ա-
մենամեծ մտադրութեամբ լռուեցան,
գոնէ նոյնչափ մտադրութիւն մ'ալ կա-
ռավարութեան հարկ է ընծայել, որ
պատասխան և բացատրութիւն տալ
կուզէ :

Պ. Պէօլէ. — Ես իմ մասին անվեհեր
կերպով և պաշտօնէական պատասխա-
նատուութիւնը մեծագէտ յարգելու
համար է, որ այդ գրութիւնը առաջին
անգամ տեսնելու և դեռ առաջին
մէկ քանի բառերն հազիւ լսուելուն,
դորա պատասխանատուութիւնը ես իմ
վրայ առի. . . (Չախակողմէն նորէն
ընդմիջումներ.) Այո՛, ճշմարիտ կ'ըսեմ,
պարծանք կը համարեմ ինձ ստանձնել
այդպիսի շրջաբերականի մը պատաս-
խանատուութիւնը, զոր թեպէտ ես չեմ
գրողը, ալ պարտաւոր եմ ատոր բա-
ցատրութիւնը տալու : (Աջկողմ. ծափա-
հարութիւնք.)

Կը յուսամ թէ ժողովն ալ, ասանկ
յայտարարութենէ մը ետքը, որոյ ան-
կարելի է անկեղծութեանը և ճշգրտու-
թեանը վրայ կասկածիլ, տալիք բա-
ցատրութիւններս ալ լսել պիտի հաճի.
(Շատ լաւ, շատ լաւ. — Խօսեցէք.)

Պարոններ, գործոց գլուխ անցնող
ինչպէս ամեն պաշտօնեայ, նոյնպէս և
ես, պատասխանատու ըլլալով ներքին
անդորրութեան, պարտ համարեցայ
գաւառապետաց ուղղեալ շրջաբերա-
կան մը ուղղել իմ պաշտօնակիցներէս :

Այդ շրջաբերականին նպատակն էր,
բոլոր գաւառաց մէջ գտնուած լրագիր-
ներուն ճշգրիտ մէկ վիճակագիրը ու-
նենալ, ասոնց որակութիւնը, հանգա-
մանքը, թիւը, նիւթական կեցութեան
վիճակին կարեւորութիւնն, որ աստի-
ճան ազդեցութիւն մ'ունենանին, և
յուսալ բերել կրցած վտանգներին
մտերամասնօրէն գիտցնել. Ասի իմ պար-
տաւորութիւնս է, այնպէս չէ, ձեզ կը
հարցնեմ : (Այո՛, այո՛, շատ լաւ, ա-
ջակողմէն ծափահարութիւնք.)

Պ. Եր. Բրէսսանէ. — Ասի կառավարու-
թեան մը պարտքն ու իրաւունքն է,
(Շատ լաւ, շատ լաւ.)

Բացէ՛ք, Պարոններ, ներքին գոր-
ծոց պաշտօնէութեան ծախուց հաշուե-
ցոյցը, ուր պիտի տեսնէք թէ լրագրա-

կան զրոսենեակ մը կայ հաստատուած,
որոյ դիւանը երեսուն երկու գործա-
կանները կը բաղկանայ, և որոց դուք
կանոնաւորապէս 111 հազար ֆրանքի
թոշակ մը յատկացուցած էք. արդ,
մէկմէկու ետեւէ յաջորդող այլ և այլ
կառավարութեանց օրովը, այդ լրագ-
րական զրոսենեակը ամենայն պարկեշ-
տութեամբ ծառայած է թէ՛ Տէրու-
թեան և թէ՛ հանրութեան շահուն :

Ուստի ես ալ գաւառաց մէջ զրո-
սող լրագրաց կացութեան ճիշդ և
կատարեալ մէկ վիճակագիրն ուղեցի,
իմանալու և գաղափար մ'ունենալու
կարծեաց շարժմանը, և խորհրդարանին
վստահութեամբ մեր պատասխանա-
տուութեանը յանձնուած կարգ ու կա-
նոններուն և պահպանողական կարծեաց
մասին այդ կացութեանը յանալ բերե-
լիք վտանգներուն և կամ երաշխաւո-
րութեանցը վրայօք :

Ասի այնպիսի իրաւունք մ'է զոր
չէք կարող ժխտել, և որ կրկին պար-
տաւորութեամբ հակադրեալ է : Ամեն
կառավարութիւն երկու պարտաւորու-
թիւն ունի, առաջինն է՝ հսկել լրագ-
րաց վրայ, երկրորդն ալ է՝ ճշմարտու-
թիւնը պաշտպանել. Լրագրաց վրայ
հսկողութիւնն ալ, գաւառաց մէջ ուրիշ
կերպով չը կրնար գործադրուիլ բայց
եթէ գաւառապետաց ձեռքը : (Չախկողմ.
ընդմիջումներ և մոտգոհութեան ձայ-
ներ.)

Պ. Էստուար Միլեօ. — Ձեր շրջաբե-
րականն արդէն տխուր ազդեցութիւն
մ'ըրած է Լիոնի մէջ : (Աղմուկ.)

Պ. Պէօլէ. — Ճշմարտութիւնը պաշտ-
պանելը, հասարակաց միամտութիւնը
(մտաց անդորրութիւնը), շահերը, ար-
ուեստներն ու երկրին վարկը պաշտպա-
նել ըսել է, զորս կը խռովեն կեղծ
լուրերը. ասով արգիլման և յարատե
հերքմանց առաջին անունը ըսել է,
հերքմանց որ կառավարութեան մը հա-
մար այնչափ վայելուչ բան չէ :

Հեռագրական և նամակաւոր հա-
ղորդակցութիւն մը միմիայն լուր պիտի
պարունակէ, առանց խորհրդածու-
թեան, առանց պատճառաբանութեան.
և այդ հաղորդուած լուրերն, գաւա-
ռապետաց քովը կենալով, ամեն լրագ-
րապետաց ալ մատչելի պիտի ըլլայ, ինչ
որ ալ ըլլայ իրենց հետեւած կամ ըն-

դուռնած կարծիքը : (Չախակողմէն բողոքող ձայներ :

Շատ մը անդամներ — Բայց ոչ այդպէս չէ՛ , չըջարեալաւորն ատոր բողոքողին հակառակը կ'ըսէ :

Պ. Պէօլէ . — Այս կերպով կրնանք ճշմարտութիւնը գաւառացի մէջ տարածել , և պահպանողական դադարաւորն ամեն տեսակէն երուն ու բացատրութեանց ալ հարկաւոր օգնութիւն ու պաշտպանութիւն մ'ալ ընծայել : (Աջակողմէն և աջկողմ. կեդրոնէն , շատ լաւ , շատ լաւ :

(Շարունակելի)

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻՔ

ԳԱՂՂԻՍ

Վերայի 25 յունիս
Երէկ խորհրդարանին մէջ Պ. Լըրօ-այեէ իւր հարցմանը մէջ , քաղաքային թաղմանց նկատմամբ Լիոնի դատաւարներն ըրած վճիռը մեղադրեց , իրեն հակառակ խղճի ազատութեան : Ներքին գործոց պաշտօնէին , պատերազմի պաշտօնէին հետ , Լիոնի քաղաքային յուղարկաւորութեանց դէմ խօսելով , նիւթապաշտեց գաղութարաններն ազատախոհներն և յեղափոխական գաղափարաց տարածումը խտրելու գաղափարաց , ճիշդ տալով այդ վճիռին օրինաւորութիւնը , յայտնեց թէ քաղաքային թաղումներն արդարեւ օրինաւոր են , սակայն պէտք չէ որ ատենք մըշտատեւ յեղափոխական շարժման մը պատրուակ լինին : Յետոյ Լիոնի մէջ քաղաքային թաղմանց գրգռիչ հանգամանք մ'ունենալը յայտնելով , կը հետեցնէ թէ կառավարութիւնն ալ պարտաւոր էր յանուն հասարակաց խղճին և բարեկարգութեան ու ապահովութեան շահուցը համաձայն վարուելու : Ազգային ժողովը 261 ի դէմ 422 քուէով , Լիոնի քաղաքապետին և կառավարութեան վարմանցը հաւանութիւն տալով , խնդրոց կարգին անցաւ :

Բարիկի քաղաքապետական ժողովը , Պարսից Շահին ընդունելութեան համար հարկեղած ծախքը մերժելով ընդունել , ի պատիւ Ն. Վեհափառութեան ըլլալիք հանդէսներն Վերսայլի մէջ տեղի պիտի ունենան :

ԱՒՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 25 յունիս

Պորսային մէջ թուրքութիւնը կը շարունակէ :

Վայքէջըմի Պանքան , յանձնախումբի մը միջոցաւ , 0/0ին 37 վճարել կառավարկէ իւր պարտատեարց :

Գերմանիոյ կայսրուհին հոս հասնելով մեծ հանդիսիւ ընդունուեցաւ : Վաղը ի պատիւ Նորին Վեհափառութեան նուագահանդէս մը պիտի տըրուի Արքունեաց պալատը :

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 25 յունիս

Պիզմարք իշխանը մծտ օրէն Բէյլիըշ-

թակի խորհրդարանը պիտի դադարէ :
Կայսեր առողջական վիճակը երթաով բարձրելու վրայ է : Ն. Վեհափառութիւնը յուլիս 5ին Էմս պիտի երթայ Սթրազպուրկ 24 յունիս
Ընտրութիւններն մեծ մասամբ անըպատէ գերմանացոց :

ԱՆԳՂԻԱ

Լոնտոն 24 յունիս

Այսօր Բօրթամսութի մէջ ի պատիւ Շահին նուային մեծ մարդահանդէս մը տեղի ունեցաւ : 44 պատերազմական նաւեր , երեք գծի վրայ շարուած , երեք անգամ 21 ական թնդանօթի հարուած արձակեցին : Օգլքսքանչելի , տեսարանն ալ շատ շքեղ էր : Ահագին բազմութիւն մը եռանդագին ցոյց մ'ըրաւ Շահին գալու և երթալու միջոցին : Թագուհին առաջարկեց որ նաւարանին մէջ այժմ Պլօնտ անունով շինուելով վրայ գտնուող զբահաւոր շոգեման տան Նիստիտին Շահ անունն ընծայել : զոր ուրախութեամբ ընդունեց :
Ուինտօրի կրէյթ Բօրթ հրապարակն ալ ի պատիւ Շահին զօրահանդէս մը տեղի ունեցաւ : Շահը , Թագուհին , և բոլոր արքայազուն իշխաններն ու իշխանուհիներն ներկայ էին , որ նաեւ ահագին բազմութիւն մ'ալ հանդիսատես կը գտնուէին : Շահը այս երեկոյ Լոնդոնի քաղաքային պալատին մէջ զինաց կայրն իմաց տուաւ որ պատրաստ է Տէրութեանց գետնաններն Բէքինի մէջ ընդունելու :

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 24 յունիս

Պապին քով եղած սպանիական դեսպանութիւնը շնորհեցաւ : Այս օրը շուրջ եռանդուն ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ խորհրդարանին մէջ :
Պաշտօնէական տաղնապը կը շարունակէ :

Մատրիտ 25 յունիս

Քարլոսեան խումբերու զլուխները Էլիօ և Տօրէկարի յաղթուեցան :

Պայօն 25 յունիս

Կ'իմացնեն թէ քարլոսեանք նոր յաղթութիւն մ'ալ ըրեր են :

ՄԻՍՏԵԱԼ—ՆԱՀԱՆԳԻ

Նիւ-Եօրք 23 յունիս

Կրանթ նախագահը քօլէքայէ բռնուեցաւ : Սակայն յաջողեցան անվտանգ ազատել զինքը : Այս միջոցին կատարելապէս առողջանալու վրայ է :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնք 24 յունիս

Մէսինայի քաղաքապետը իմաց տըւաւ կառավարութեան , թէ իր գաւառին մէջ առատ ածխահանք մը գտնուեց է :

Իբրեւ ստոյգ կը նկատեն թէ կորընթոսի պարտնոցը կտրելու վերաբերեալ բանակցութիւններն յաջողութեամբ ի գլուխ ելեր են :

Ձիթենիներու վրայ հիւանդութիւն ինկաւ :

ՆԵՐՔԻՆ

Կայսերական հրամանաւ

Չիա պէյ Պետական խորհրդոյ անդամ :

Պետական խորհրդոյ անդամ Էդհէմ բաշա՝ ծովային գործոց նախագահ անուանեցան :

Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձի հանդէսը խիստ շքեղութեամբ կատարուեցաւ Վուսիօրի փանցը վրայ , որոյ մէկ կողմը Պէյքօզի մէջ Մեծ Եպարգոսը , Բ. Գրան պաշտօնէայքն ու գետնանները կայսերական դղեակին մէջ կոչուեցին մը սեղանին շուրջը կը բոլորէր միւս կողմէն ալ Եգիպտոսի խտիվը , Բարձրապատիւ Մայր Թագուհին և կայսերազուն իշխան մ'ու իշխանուհի մը իւր Էմիրկէնի ապարանքին մէջ կը հիւրընկալէր :

Վուսիօրի երկու եզերաց վրայ ալ պաշտօնէից ապարանքներն ու հասարակաց ինչպէս նաեւ մէկ քանի մասնաւորաց շէնքերն լուսազարդ կերպարանք մ'ստացած էին , որոց մէջ Խըտիվին ապարանքէն յետոյ , ամենէն շքեղ կերպով լուսազարդուածը Մեծ Եպարգոսին Սթէնեայի ծովեզերեայ ապարանքն էր : Սակայն ամենէն հրաշագեղն ու զարմանաց արժանին Էմիրկէնի խտիվին ապարանքն էր , պարտէզին շքեղութենէն զատ առջևը ծովուն վրայ հրախաղովածան յատկացեալ լասաը այլևայլ տեսակ փափուշտներէն զատ , ամենէն ընտիր և Պօլսոյ մէջ չը տեսնուած հրախաղութեան տեսարաններ կ'ընծայէր : Որոց մէջ ամենէն նշանաւորը և արուեստական արժանիք մ'ունեցողը արեգակնային դրութիւնը իւր շարժման մոլորակներովն ու զիսաւորներովն հանդերձ , ներկայացնող հրախաղութեան մէկ տեսարանը եղած է , որ իրաւամբ բոլոր հանդիսականաց ալ զարմանքն ու զգանչացումը գըրաւեց :

Սոյն գիշերուան հանդէսն , առանց ծովային և կամ ուրիշ վտանգ մը պատահելու անցաւ :

Կ. Պօլսոյ քաղաքապետութիւնը Էլէտի-Գուլէի կողմը յատուկ գետին մը գնեց է , փողոցները լուսաւորելու համար կազմ գործարաններ շինելով , անկէ խողովակներու միջոցաւ պէտք եղած թաղերը կալ հաղորդելու :

— Լիբանանու հռչակաւոր Խուսուֆ Բերամինն որ ատենէ մ'ի վեր Հոովմ կը գտնուէր , հրաման ստացեր է այս անգամ Բ. Գրանէն մայրաքաղաք գալու առանց Լիբանան գաւառաւ արտօնութեան :

— Իսկիւտարի ոստիկանութիւնը կ'արգիլէ եղեր հասարակութեան կիւրակի օրերը Ֆէնէր-Պահճէ երթալու , հոն նոյն օրերը տաճիկ կնիկներ գըտնուելուն պատճառաւ :

Մենք չը պիտի ուզէինք հաւատալ , եթէ այս լուրը տուողը Լա Թիւրքի եղած չըլլար :

— Մըսըր-Չարչույի վաճառականներէն մէկուն անտուկէն 400 ոսկիի երկաթուղոյ Պարտատոմս գողցուած ըլլալով, ոստիկանութիւնը խուզարկութեամբ գողն ու գողօնը միանգամայն կը յաջողի գտնելու :

ՄԱՄՈՒԼ

Մամուլի այս չորեքշաբթի օրուան թուոյն մէջ աստիճանաբար վերնագրով յօդուած մը տեսնուեցաւ . այդ յօդուածը ազգային ժողովոց ատենական կանոնագրութեամբ վրայ կը խօսի և իրաւացի դիտողութիւններ կը պարունակէ : Այս յօդուածը Մամուլ Անգիր-շարագիր անօրէն Պ. Այվազին ստորագրութեամբն է թէ և հրատարակուած, բայց Պ. Այվազին կողմէն բաւմանազամ յաւելում ընդունած չէ իր մէջ . ուստի և իր համոզման հոտովն ընտիր յօդուած մ'է :

Պ. Այվազ հոս ու հոն կը պարծի եղեր այդ յօդուածը ցուցնելով թէ նայեցէք եղբարք . ինծի գրել կարդալ չը գիտէ կրտսէ Օրադիր . նայեցէք սանկ ընտիր յօդուած մը գրելու կարողութիւնս ինչպէս կուրանայ Օրադիր :

Գրողին պատուոյն վրայ կերպնունք թէ՛ այդ յօդուածը ոչ թէ Պ. Այվազ չը կրնար գրել, և չկրնար անսխալ կարդալ, այլ նաև եթէ պարզ ճաշկերէնի ալ դարձնես չը կրնար հասկընալ :

Ուստի իրաւունք չունինք միթէ հետաքրքրութեամբ և ատենական կանոնաց հմուտ ազգային մը ճանաչելու նախանձախնդրութեամբ հարցնելու թէ՛ արդեօք ո՞վ է ատոր հեղինակը :

Թեպէտե օրէնք է որ յօդուածի մը իմաստը խնդրոյ նիւթ ըլլայ, բայց այսպիսի վերջին ծայր տղէտ խմբագրի մը ստորագրութեամբ ծածկուած ընտիր յօդուածներ միշտ իրաւունք կուտան մեզ հարցնելու թէ՛ ո՞վ է գրողը կամ ո՞վ է այս գրական մուրացկանին յօդուած շնորհողը :

Թերթ մը մէկ խմբագրի մը գրչէն չեղեր . այդ գիտենք . ինչպէս որ մեր թերթին քաղաքական մասերը գրողն ալ Մեծ . Նիկ . Թիւլպէնտեան էֆէնտին է : Արդ Մամուլ ալ կրնայ ըսել թէ իր թերթը գրողները որոնք են . այս է որ կուգենք ըսել տալ, որպէս զի դէմ խօսած մարդերնիս ճանչնանք թո՛ղ այն նախնական պայմանը որ լըրագրոյ մը տէրը իր թերթին մէջի պարունակութիւնը հասկնալու է . և Պ. Այվազ է միայն որ այդ հասկացողութիւնը չունի և խմբագիր տէյի օրթան է ինկեր :

Մամուլի մէջ հետեւեալ անպատիւ դէպքը կարդացինք :

Խմբագիր մը անցեալ իրիկուն գիտնալուն ժամը երեքին քէօր կինով դուրս է ելեր և խօթուիւր երկու հաց առած տուն երթալու միջոցին ինքզինքը չը կրնալով բռնել, գետինը

ինկեր և ձեռքի հացերը շուները յափըշտակելուն պէս սկսեր են ուտել :

Խմբագիր էֆէնտին շուներուն ըրած այս անհաւատարմութեանը դէմ զայրանալով, ոտքի ելեր և ձեռքի պատածովը զանոնք ցրուեմ և հացերը ժողուեմ . ըսելով ինքն, երկրորդ անգամ գետինը փռուել է, ասոր վրայ շուները նորէն հացերուն վրայ յարձակելով վշտանքներն անդամ չեն թողուցեր :

Փողոցին պահապանը վրայ հասնելով, խմբագրին ձեռքէն կը բռնէ և մինչև փողոցին դուրսը կը տանի զայն . Հոն չէլմէյի առջև տանելով խմբագրին գլուխը կը բանայ և աղուոր մը կը լուայ զանիկա և կը մեկնի, ասոր վրայ խմբագիրը քիչ մը սթափելով դարձեալ երկու հաց առնել կուգէ, բայց ինչօգուտ, գրպանը ունեցած ստակներուն մէկ մասը գինեատունը ձգած և մնացածն ալ փողոցը թափած ըլլալուն և սէմթին մէջ էքմէքճիններուն քով թէգքէրէն աւրուած ըլլալուն համար հաց մը չէ կրցեր ճարել և պուտուկար սէնին, պուտուկար պէնիմ ըսելով ելեր տուն է գացեր :

Նոյն գիշերը խմբագիր էֆէնտին կինը ու երկու անմեղ զաւակները մինչև ժամը չորսը սպասելէն ետքը դուռը կը զարնուի, տղոց հայրը ներս կը մտնայ, բայց ձեռքը հաց մաց չի գտնուիր, ասոր վրայ խեղճերը լալով անօթի ծարաւ անկողին կը մտնան :

Շիտակը շուներուն այս անհաւատարմութիւնը մեր զարմանքը կը չարժէ . որովհետեւ այս կենդանիները ամեն գիշեր իրենց հետ փողոցները թափառող ընկերի մը դէմ այս աստիճան անխիղճ գտնուելու չ'ենին :

Արդ եթէ այս իրողութիւնն ստոյգ է՝ Մամուլ խմբագիր Պ. Այվազ յանհուն անիծեալ ու ալջաքտան ալ չաք վատ մ'է այդ խմբագրին անունը չը յայտնելուն համար, իսկ եթէ Պ. Այվազ իր քովէն չինքն է այսպիսի դէպք մը և ասանկով հայ խմբագրութիւնը խաբէութեամբ անպատուած, հայ խմբագրութեան վասակն և աշխարհիս մէջ նմանը չը տեսնուած անբարոյական շուն մ'է, երկուքէն մէկը, Պ. Այվազ, խմբագրութիւնը քեզ պէս երկու օր առաջուան Ոսկերչի աշակերտ և իր անունն անգամ գրել չը գիտցող մը եթէ կարենալ ընել, այդ արհեստը շատ ստորին վիճակի մը մէջ պէտք էր տեսնուել և ոչ թէ հիմապիտան պէս ամենահզօր կառավարութեանց իսկ սարսափ պատճառող գործ մը . դու գնայ ջուր կրելու Այվազ, այդ էր քու նախնական վիճակդ և այդ է որ կը ցանկաս ունենալ խմբագիր անունն տալ, որպէս զի ըլլաս խմբագրաց ջուր կրող Այվազն :

Արդարեւ կարծես, զի փորձառու ես այդ մասին :

Մամուլ մենէ ձրի լրագիր կարդալուն մոլութիւն ըլլալը հաստատելու փաստ կուգէ իւր չորեքշաբթի օրուան թուովը . այդ փաստը քովերնիս է և

պիտի տանք . բայց այդ փաստը մենէ պահաջող հեղինակին պիտի տանք . այսինքն՝ ով որ է Այվազի ստորագրութեան ներքեւ ծածկուողը՝ երբ աս երևան ելնէ և ահա ես եմ ուղղուն ըսէ՛ այն ատեն պիտի տանք՝ թերևս ըսեն թէ այդ գրողին միջնորդն է և յանուն անոր կը պահանջէ քենէ այդ փաստը, Սէ՛հ, ալ այսպիսի բարձրը () խնդրոյ մը համար Պ. Այվազի պէս մէկուն միջնորդութիւնը ընդունելու զիջանել . այդ մեր պատուոյն կը դպչի . Ուստի թող ով որ է՝ Տարուպէ միջնորդ մը գնէ ու անով խօսի մեզ հետ՝ ամօթ չէ եա՛ մենք Այվազին միջնորդութիւնը, կամ անոր հետ գրով խօսելը չեն ընդունիր, որովհետեւ մեր ըսածները Պ. Այվազին հասկըցնելու համար, ատոր պէս տգէտ անձի մը 10-20 տարի դաս տալու աշխատութեան ձանձրութիւնը յանձն առնելու ժամանակ չունինք . ուրիշ խօսք է եթէ դայ ձեռք պարենելով ու ծունկ չըքնելով քովրել ուղերու յօժարութիւնը խոնարհաբար յայտնէ մեզ :

Առակ դարձած է սա խօսքը որ կըսեն շատ անգամ թէ խօսքը միթէ աղիւլի՞ն ինկաւ . ճիշդ այդ առածին պէս մեք ալ կըսենք :

Միթէ այդպիսի բարձր խնդրոց (ինչ բարձր եա՛) վիճաբանութիւնը Պ. Այվազի պէս խեղճերուն մնաց :

Վայ ուրեմն այդ վիճաբանութիւնը մտիկ ընողին զխուսն :

Առ այժմ այսչափ, դարձեալ եթէ պէտք ըլլայ կը տեսնուինք :

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Լիվրուր 23 յունիս	
Բամպակ Միտլ . Օրէքան	9 1/4
ԼաւՏօլէրա	6 1/8
Այսօրեայ վաճառք հակ	10000
Ընթացք հրապարակին հաստատուն	
Լոնտրա 23 յունիս	
Ափիոն	22
Մօհէր	31 33
Հոլանտայի շաքար	31 1/2
Մետաքս	25 1/2
Շէհրի	6 1/2
Դրամագեղչ	0/0 6
Նիու-Եօրք 23 յունիս	
Բէթթօլ կաղ	18 1/2

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸնթԱՅԲ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ	
Լոնտրա 25 յունիս	
Անգղ. Արժ	92 3/8
Օսմ.	54 3/4
Գոց	55 3/8
Փոխ. 1869ի	62 1/4
Փոխ. 1871ի	68 1/2
Պանք Օթօման	15 3/4-7/6
Բարիզ 25 յունիս	
Գաղղ. Արժ. 3 0/0	55 . 82 1/2

Խառն . . . 5 0/0 . . .	63 . 95
Օսմ . . . 55 . 80	
Փոխ . 1869ի . . .	328 .
Գանձատու . . .	91 . 20
Վիեննա 25 յունիս . . .	
Բուսիլի Արժ . հին . . .	Ֆլ . 68 . 10
Նոր . . .	30 . 70
Քրետի Օսթրո-թուրք . . .	42 . —
Պանք Օսթրո-Օթոման . . .	79 . —
Աճի . . .	110 .
Փոխկերի ինտեր եռման . . .	111 . 20
Ալաթիա 14/26 յունիս . . .	
Ընդհ. Պարտ. Արժ. բաց . . .	61 . 38
Գոց . . .	61 . 35 1/2
Բարձր գին . . .	62 . 03
Գաճ . . .	64 . 28
Սուրբ Եղիշե Երալ . Լ . Ս .	12 . 18
Գանձատու 1872ի . . .	90 . 3/4
Սուրբ Եղիշե Օթոման . . .	6 . 15
Պանք տր. Բանթ . . .	7 . 18
Քրետի Օսթ-թուրք . . .	5 . —
Քրետի Եղիշե Երալ . Լ . Օ .	15 . 2
Պանք վերսի . . .	— . —
Թրամվեյ . . .	15 . 95
Բուսիլի Արժ . . .	Ֆր . 159 1/4
Նոր . . .	69 .
Փոխառ . 69ի . . .	318 1/2
65ի . . .	360
63 . . .	350
Բրբոր . . .	— բարա
Դրամագիշ . . .	0/0 15—16
Փոխկերի ինտեր եռման . 109	
Բարիշ . . .	23 . 45

ԺԱԳ ԱԼԵՔՍԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱ ԷՃՋԱԽԱՆԷԻ ՎԷ ՏԷՐՕ-

ՋԻԹՍՈՒ

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆԵԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ

ՆՈՒՄԵՐՈ 16

Կերէք մէջքիւ մաղաղատա այլը-
ճա պիտէ եէնի էճղախանէ քիշատ
վէ թախտի իւէ թաղէլիյի վէ էճվէն-
իւի ճիհէթլէ միւշթերիլէրին խօշնուտ
իտէճէք սուրէթտէ հէր նէվի էճղալար
սաթըլմագտա իսէ Կերէք բէրէքէն-
թէ վէ Կերէք եէքիւն օլարագ Կէմ
պահաճա էճվէն վէ հէմ ասլա հիլէ-
իիզ օլմագ շարթը իւէ աթիտէքի էճ-
ղալար ֆիւրուլթ օլունմագտա տըր :

Չէլիք շուրուպարը էնվայի թիւր-
լիսի քէղալիք չէլիքի շարապար
պալըգ եաղլարը իքսիլէր մատէն
սուլարը գընագընա շարապարը քէաֆ-
ֆէսի չէլիքի օլմագ գալիլիլէ միտէյէ
գովվէթ վէրիճի Գաղաօ գահվէսի
ալեա չիգօլաթալար հէր նէվի Պօրտօ
շարապարը մատէն սուլարը վէ հիլ
պիւր հիլէսի օլմայան պիւրիճի պալըգ
եաղլարը քէղալիք գօգուլու էշեալար
ղաալըգ պաղլարը գօրսէ քէչի մէմ-

իւ թէնդըյէլէր տիւրլի տիւրլի
պաղլար վէ հէր տիւրլի գաղը վէ էր-
քէք խաթալըգլարը իչին հէր նէվի է-
լաթլար ամէրիգան կէվրէյի հէր ճիւս-
տէն գըյէ իլէ վէ դուլու իլէ պուլուն-
տուղու վէ սայըր տիւրքքեանլարտան
էճվէն ֆիլաթ իլէ սաթըլտըղը իւն .
լունուր քէղալիք էօքսիւրիկ իչին եէնի իհ-
տաս օլունմուշ օլան շուրուպարտան
մատա բէք չօգ բրօվալար իլէ ֆայտա-
լը օլտուղու թաստիգ օլունմուշ Կերէք
Ասիլանէտէ պուլունան էճղաճըլար
վէ տաղալարտա պուլունան էճղաճը վէ
հէքիլէրէ դայէթ էճվէն ֆիլաթլէ սա-
թըլմագտա տըր :

Պու տէֆա Միլանտան եէնի իճատ
օլունմուշ սօլֆաթօուղ սըթմա հապը
գուլունու 12 ղշ սաթըլըր :
Մալ վէ սաղալ պօլաթը Ամէրիգա-
նըն վէ Ֆրանսանըն պիւրիճի ճիւսլէրին-
տէն Բիւրէ վէ թահթա քէհլէսի իչին թօգ
հալիսի պուլունուր վէ էլիքսիւր տէ
օգգա թապիւր օլունան եէնի իհթաղ
օլմա իլէն միտէյէ վէ վուճուտէ դայէթ
գուլվէթ վէրիճի մէջքիւր մաղաղատա
սաթըլմագտա տըր :

Մէջքիւր քէաֆֆէյի ֆիւրուլթ օ-
լունան էճղալար վէ ալաթլար Կերէք
Լօնտանըն էն մէջհուր ֆապրիգալա-
րընտա վէ Կերէք Պէրլինտէ Միլոն-
տա վիեննատա ֆարիստէ վէ իթալ-
եատա պուլունան մէջհուր ֆապրիգա-
տան կէթիլիլէքտէ տըր :

Կալաթատա խալիւար խանընտա Ն .
3 իլէմիւրագգամ մաղաղատան նաթլէն
խանը մէջքիւր քիւշիւք քարուսունտան
Բէշտըմալը խանընա կիալիլէճէք եօլ-
տա քէօշէ պաղընտա նումէրօ 10 իլէ
միւրագգամ քաղինտա վէ Ալաճա
համամը ճատտէսինտէ ֆիւլիւք երլտըզ
խանընտա Ն . 17 իլէ միւրագգամ օ-
տատա Մուրատեան հաճի Միլոնի իյ-
մալաթընտան օլուպ ալեա իւզիւմէն
ֆէվգ էլ առէ տըքքաթլա չըքարըլ-
մըշ օլան էմալի նատիլտէ մաստիքա
րաքըսը էճվէն սուրէթլէ սաթըլմագ-
տա վէ հիլիսի խաթալաթ ինսանէ
թէտպիւր ու րէվսք վէ միլտէյէ քուլ-
վէթ վիւմէկտէ օլունու չէնտ մահտէն
պէրու վաքը օլուն թէճրիւպէլէրտէն
անլալըլըլ տըր :

ԱՇՆԱՆ ՏԵՐԵԻՆԵՐ

ԿԱՄ

ԴԻՃՈՒԹԵԱՆ ՍՈՍԿԱԼԻ ՀԵՏԵԽԱՆԱՅ

ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆ

Գ . ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Գին 5 Ղուրուշ

ԳԱՂՏՆԻԲ ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՄ

ԼՈՒՍԱՏՈՒ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՈՒ ԸՆՏԱՆԵԱՅ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՅԱԿՈՐ ԱՐԵԱԻՐ

Սոյն Դիրքը որոյ արժէքն և օգ-
տակարութիւնը անուըն ինքնին կը խօ-
սի ինչպէս ամեն կարգի ազգայնոց
հետաքրքրական նոյնպէս խիստ կարե-
ւոր է այն երիտասարդաց և պատան-
եաց համար որք . Աշնան Տերեւները
կարդալով սարսափած և չփոթ ու շը-
ւար կեցած են . Այս գիրքը կը խօս-
տանայ ուրախալի ճամբաներէ առաջ-
նորդել զանոնք և ցոյց տալ այն կէտը
որ երիտասարդք պարտին հասնիլ :

Կը ծախուի մանաւորապէս Մար-
գարեան Յարութիւն աղայի գրատունն
ի Չաքմաքըլար Եօգուշ և Կամուրլի
Դուլիս պարագան :

ԽԱՍԳԻԻՂԻ ՔԱՇՐԱԶԻԿ

ԿԱՄ

ՍԻՐՈՅ ԶՈՀԸ

Աշխատասիրեաց

Տ . Գ . ՓԱՓԱՋԵԱՆ

ՏԵՏՐ ԺԲ

Գին միոյ տետրակի 40 փարայ

Կը ծախուի բոլոր գրաւաճառա-
խանութները և Կամուրլի Դուլիս պա-
րագան :

Խասգիւղ . Պ . Մանուկ Թէրզեանի
սրճարանը :

ՊԱՅՄԱՆՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՕՐԱԳՐՈՅ

Օրագիր ձեռքէ կը ծախուի ամեն օր
գին 10 փարայ այս ամենաթիւն գինը
ընթերցանութիւնը ազգին մէջ ծաւալոր
նպատակաւ որոշուած է որպէս զի ամեն
կարգի ազգայնոց գիւրամատչելի ըլլայ
ուստի Օրագրի բաժանորդ գրուիլ ուղղ-
ազգայնը ոչ թէ լրագիր մը գնելու այլ ըն-
թերցանութեան պարտման մասին Օրագ-
րոյ ստանձնած ծանր բեռը թեթեցնելու
նպատակաւ կը գրուին . հետեւաբար Օրագ-
րոյ բաժանորդագրութեան գինը երեք կար-
գի բաժնուած է թէ Պօլսոյ և թէ Գաւա-
ռաց համար բոլորայի և բոլոր լօքալի ծախ-
քի մեր վրայ :

Տարեկան Ա . կարգ 1 տիւր

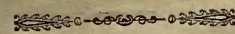
Բ . 2 .

Գ . 3 .

Իւրաքանչիւր բաժանորդ իւր խղմը-
տանքին և կարողութեան հետեւելով պէտք
է ընտրէ այս երեք կարգէն մին : Երամ-
սեայ և վեցամեայ վճարմունքները առանց
աւելադրութեան կընդունուին : Երկրորդ և
երրորդ կարգի բաժանորդք այսինքն տարին
2 և 3 լիւրայ վճարողը կրնան մէկ մէկ օրի-
նակ ալ իրենց ուղած աղքատ վարժարա-
նին նուիրել :

Մանուցման տուր առաջին անգամ 3
ղրշ երկրորդ անգամ 2 զրշ և երրորդ ան-
գամ 1 զրուշ է :

Նամակը պէտք է ուղղուի Օրագրոյ
տպարանը ուղղեալ Օրագրոյ խմբագրին
անուան :

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԽԱՆ

ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻՒ—7